

(schoon het zeer presuntief is dat dien bodem deze specerijen uit de Manilla zal hebben medegebragt) en dierhalven zoveel mogelijk navorsching te doen of de overheden van dat schip die nagulen ook reets voor hunne komst te dezer hoofdplaats ingehad, dan wel alhier opgedaan mogte hebben.

Fol. 1037r-v.

(Het is goedgekeurd dat het bestuur op de klachten van de kooplieden te Pulicat dat de koopwaar van de Compagnie hun opgedrongen wordt, de opperhoofden daar heeft bevolen dat nooit meer toe te staan. [fol. 1038] Zij hadden die klachten maar een uitvlucht genoemd. Het bestuur is er op gewezen dat er bij de handel geen dwang gebruikt mag worden en dat de kooplieden alleen hoeven te kopen, als ze de waren weer kunnen doorverkopen. De verwerving van de textiel moet niet in gevaar komen. Verder is bevolen om de voorlopige bestelling van koopwaar met het laatst vertrekkende schip naar Batavia te sturen en de officiële spoedig daarna via Ceylon te laten volgen, zodat die des te beter kan worden uitgevoerd. Betreffende de contanten is in één van de eerste vergaderingen van het lopende jaar uitsluitend het bevel van het bestuur aan de residenten te Jagannathpur goedgekeurd [fol. 1039] om beter te letten op het toezicht en de verantwoording van de gelden. Ten aanzien van de munt en het munten valt niets op te merken. Uit de brief van 19 augustus 1765 bleek dat gouverneur Pieter Haksteen de pachtcondities van Compagnies domeinen heeft doorgenomen en niets anders ter voorkoming van schade heeft kunnen bedenken dan een vrije en ongeforceerde mijning. Kort na zijn aankomst is dat op 31 mei 1765 voor de dorpen horende onder Nagapattinam met tamelijk goed succes geschied. Dit bracht weliswaar 105.800 maten neli en aan geld pagode 328,18,- minder op dan de vorige verpachting in 1760. [fol. 1040] De opbrengst was slechts 337.700 man nely en pagode 1224,14,-, maar men is het met gouverneur Pieter Haksteen eens dat een wat mindere opbrengst en snelle betaling voordeliger is dan een geforceerde verpachting tegen hogere prijzen. Dit blijkt uit de schulden van vorige pachters te Nagapattinam en wel in het bijzonder die van de stadspoorten, betel en tabak, alsmede van de monding van de rivier. Met de laatste is het droevig gesteld, want uit de notities over 1761 en 1762, die de gevluchte gouverneur Christiaan van Teylingen aan Haksteen overhandigden, bleek dat er door pachters nog vorderingen op enige Compagnies dienaar en andere ingezetenen geïnd moesten worden, voordat ze hun schulden konden aflossen. Men heeft enige hoop dat de maatregelen van het bestuur om deze schulden terug te ontvangen succes zullen hebben. [fol. 1041] Er valt niets op te merken over de besluiten van het bestuur ten aanzien van de ontvangen goederen. Over de iedere zes maanden ontvangen rapporten over de ondergewichten en maten werden, na ontvangst van het bericht van de visitateur-generaal over de negotieboeken, op 10 februari 1766 besluiten genomen. Onder andere is er een terugboeking geschied en toestemming gegeven om het verlies van f 20.718 op de bij vendutie verkochte 7304 lb, of twee partijen, asa foedita af te schrijven. De opdrachten tot deze verkopeningen werden in de brieven van 25 juni 1762 en 31 mei 1763 gegeven. [fol. 1042] Er is ontevredenheid over getoond dat de hoofdboeken over 1763/64 en het overzicht van de uitgaven nog niet zijn ontvangen, waarbij herinnerd werd aan de eerdere bevelen. Uit de brief van 19 augustus 1765 blijkt dat er nog een aanzienlijke som van f 784.331 openstaat, waaronder f 715.026 aan levensmiddelen geleverd aan de vroegere Franse gouverneur Thomas Arthur de Lally-Tollendal, de gelden die te Pondicherry uit de Schellag in beslaggenomen zijn, alsmede de goederen die door de Franse admiraal Darché uit de Haarlem werden meegenomen. Deze posten moeten vermeld blijven tot er in Europa enige betaling voor wordt gegeven. [fol. 1043] De som van f 69.305 die pachters schuldig zijn voor Compagnies domeinen over 1762/63 en 1763/64, mogen op winst en verlies afgeschreven worden, maar moeten binnen de lijn blijven vermeld. De pachters zijn door de slechte tijden en het verval van de handel zo verarmd dat hun borgstellingen en goederen verkocht hadden moeten worden zonder dat die genoeg hebben opgebracht. Tevens kunnen de restanten van f 6166 van de sloep Hottentot afgeschreven worden en binnen de lijn voortlopen. Dit vaartuig was in 1750, toen men Machilipatnam wegens de Fransen moest verlaten,